

ՔԱՐՈՉԽՕՍԱԿԱՆ

**ԱՐՇԱԿ ԱՔԵՂԱՅ ԴԱԶԱՐԵԱՆԻ ՔԱՐՈՉԸ՝
ԽՕՍՈՒԱԾ Ս. ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՁ,
ՍՐԲՈՅ ՔԱՌ-ԱՍՈՒՆ ՄԱՆԿԱՆՅ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ
ՀՄԿՈՒՄԻՆ
(20 Մարտ, 2026)**

«Խոստովան եղիցոք անուան քոս սրբոյ, եւ պարծեսցոք յօրհնութիւնս քո»:
(Մաղմ. ԸԵ)

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. Ամէն:

Միրելի՛ հաւատացեալներ, Տիրոջ անունը խոստովանիլը միայն շրթունքներու գործ չէ, այլ սրտի խորքէն բխող կենդանի վկայութիւն. վկայութիւն այն հաւատքին, զոր կը կրէ մարդը իր հոգւոյ մէջ:

Պարծենալ Աստուծոյ օրհնութիւններով կը նշանակէ ճանչնալ, թէ մեր կեանքին մէջ ամէն բարիք իրմէ է, եւ թէ մեր ճշմարիտ զօրութիւնը, յոյսը եւ փրկութիւնը իր մէջ կը գտնուին:

Այսօր, երբ Սուրբ Եկեղեցին կը յիշատակէ Սեբաստիոյ քառասուն մանուկները, այս խօսքերը աւելի կենդանի ու իրական կը դառնան: Անոնք ոչ միայն իրենց շրթունքներով խոստովանեցան Աստուծոյ, այլեւ իրենց ամբողջ կեանքով վկայեցան զԱյն: Անոնք ոչ միայն փառաբանեցին Աստուած խօսքով, այլ նաեւ իրենց նահատակութեամբ պարծեցան իր օրհնութիւններով՝ ընտրելով հաւատքը, նոյնիսկ կեանքի գնով:

Միրելիներ՛, Սեբաստիոյ քառասուն մանուկները այն քաջ ու հաւատարիմ զինուորներն էին, որոնք իրենց կեանքով եւ նահատակութեամբ դարձան կենդանի վկայութիւն այն ճշմարտութեան, թէ Աստուծոյ հաւատարիմ մարդը չի վախնար ո՛չ տառապանքէն, ո՛չ մահէն, ո՛չ ալ աշխարհի զօրութիւններէն:

Անոնց պատմութիւնը տեղի ունեցաւ Կապադովկիոյ Սեբաստիա քաղաքին մէջ, այն ժամանակ, երբ Լիկիանոս կայսրը սկսաւ հալածել քրիստոնեաները՝ խախտելով այն ազատութիւնը, որ ժամանակին հաստատուած էր Կոստանդիանոս կայսեր կողմէ: Այդ օրերուն բանակին մէջ կային քառասուն երիտասարդ զինուորներ: Անոնք զօրաւոր էին մարմնով, փորձուած՝ պատերազմի մէջ, եւ քաջ՝ երկրային թագաւորին համար կռուելու ժամանակ: Բայց երբ անոնցմէ պահանջուեցաւ ուրանալ Քրիստոսը, անոնք ցոյց տուին, թէ իրենց քաջութիւնը շատ աւելի մեծ էր, քան մարդիկ կրնային երեւակայել:

Անոնք միաբերան յայտարարեցին. «Մենք քրիստոնեայ ենք»:

Կամքի այս պարզ արտայայտութեան մէջ անսահման զօրութիւն կար: Այդ կը նշանակէր, թէ պատրաստ էին կորսնցնելու ամէն բան, միայն թէ չկորսնցնեն իրենց հաւատքը:

Անոնց զօրութիւնը միայն անհատական քաջութիւնը չէր. անոնց զօրութիւնը իրենց միութիւնն էր: Անոնք եղբայրներ դարձան ոչ թէ արեամբ, այլ՝ հաւատքով: Կ'ըսէին իրարու. «Ինչպէս միասին կռուեցանք երկրային թագաւորին համար, նոյնպէս ալ միասին պիտի կանգնինք մեր Երկնաւոր Թագաւորին համար»:

Երբ սպառնացին տանջանքներով, անոնք չվախցան: Երբ խոստացան պատիւներ ու պարգեւներ, անոնք չխաբուեցան՝ գիտնալով, որ աշխարհի ամենամեծ պարգեւը ո՛չ իշխանութիւնն է, ո՛չ ալ հարստութիւնը, այլ՝ Աստուծոյ հետ ըլլալը:

Սուրբ հայրերէն Յովհաննէս Ոսկեբերան կ'ըսէ. «Ոչ մէկ կրակ, ոչ մէկ սուր, ոչ մէկ բռնութիւն կրնայ յաղթել այն հոգիին, որ կը սիրէ Քրիստոսը»: Եւ իրապէս, սիրելի՛ հաւատացեալներ, երբ մարդը ամբողջ սրտով կը սիրէ գՔրիստոս, կ'ազատագրուի վախէն, աշխարհիկ սպառնալիքներէն եւ մահուան ահէն:

Սուրբ քառասուն մանուկները երիտասարդ էին, կեանքի ծաղկուն տարիքին մէջ: Կրնային ընտրել դիւրին ճամբան: Բաւական էր մէկ խօսք, մէկ ուրացում, եւ պիտի ազատէին: Բայց անոնք գիտէին, թէ այդ ազատութիւնը ճշմարիտ ազատութիւն չէր, այլ հոգիի գերութիւն: Ահա թէ ինչու ընտրեցին այն ճամբան, որ մարդկային աչքով կը թուէր կորուստ, բայց Աստուծոյ առջեւ դարձաւ մեծ յաղթանակ:

Գրիգոր Նազիանզացի կ'ըսէ. «Նահատակները կորսնցուցին կեանքը երկրին վրայ, բայց գտան զայն երկնքին մէջ»:

Սիրելի՛ հաւատացեալներ, Սուրբ քառասուն մանուկներու վկայաբանութեան պատմութիւնը միայն անցեալի մասին չէ, այլ նաեւ այսօրուայ մեր կեանքին մասին է: Այսօր ալ, հարիւրաւոր տարիներ անց, աշխարհը իր զանազազան ու պատիր խարդաւանքներով կը փորձէ թուլացնել մեր հաւատքը՝ կեղծ կասկածներ սերմանելով տկար հոգիներու մէջ:

Երբեմն շատեր կը վախնան դժուարութիւններէն, ապագայի անորոշութենէն, պատերազմներէն կամ մարդոցմէ: Բայց Սուրբ քառասուն մանուկները մեզ կը յիշեցնեն մեծ ճշմարտութիւն մը. «Վախը կը կորսնցնէ իր զօրութիւնը հոն, ուր կայ հաւատք»:

Եկեղեցւոյ հայրերերէն մին կ'ըսէ. «Ով որ Աստուած ունի իր սրտին մէջ, ան ամուր պարիսպ ունի իր շուրջը»: Երբ մարդը կը վստահի Ամենակարող Աստուծոյ, իր սիրտը հաստատուն կը դառնայ: Ան կը գիտնայ, թէ իր կեանքը պատահականութեան ձեռքը չէ, այլ Աստուծոյ նախախնամութեան մէջ է:

Սուրբ քառասուն մանուկները այս հաւատքով յաղթեցին վախին: Անոնք գիտէին, թէ իրենց կեանքը Աստուծոյ ձեռքերուն մէջ է, եւ այդ պատճառով չվախցան նոյնիսկ մահէն: Եւ ահա այս սուրբ նահատակներուն մեծ պատգամը մեզի այս է. աշխարհին մէջ կրնան ըլլալ դժուարութիւններ, փորձութիւններ, ցաւեր եւ կորուստներ: Բայց եթէ մարդը կը հաւատայ Ամենակարող Աստուծոյ, ապա չկայ այնպիսի ուժ մը, որ կրնայ կոտրել իր հոգին: Որովհետեւ Աստուծոյ հետ եղող մարդը երբեք մինակ չէ:

Երբեմն կը կարծենք, թէ մեր կարողութիւնները սակաւ են, իսկ մեր ուժերը՝ սահմանափակ: Սակայն յիշենք Սուրբ քառասուն մանուկները. անոնք ալ պարզ մարդիկ էին, բայց իրենց հաւատքը աւելի զօրաւոր գտնուեցաւ, քան կայսրերու ամբողջ իշխանութիւնը: Անոր համար ալ անոնց անունները մնացին պատմութեան մէջ, իսկ հալածողները մոռցուեցան: Ինչպէս մեր շուրջ տիրող այս խաւարը չի կրնար կլանել նահատակութեան լուսապսակով պսակուած Քառասուն Մանուկները խորհրդանշող այս ճրագ-

ները, այնպէս ալ նենգ կայսրը եւ իր արբանեակներու խարդաւանքները չեն կրնար մոռցնել տալ Քրիստոսի նահատակներու յիշատակը:

Սիրելի՛ հաւատացեալներ, այսօր, երբ կը յիշենք այս սուբերը, խնդրենք Աստուծոյ, որ անոնց հաւատքէն կայծ մը վառէ նաեւ մեր սրտերուն մէջ:

Թող անոնց քաջութիւնը մեզի զօրացնէ դժուարութեան մէջ: Թող անոնց հաւատքը մեզի օգնէ կանգնելու ճշմարտութեան առջեւ: Թող անոնց միութիւնը մեզի յիշեցնէ, թէ Եկեղեցին եղբայրական ընտանիք մըն է: Եւ երբ վախը մօտենայ մեր կեանքին, յիշենք անոնց օրինակը եւ ըսենք մենք զմեզ. «Եթէ մենք կը հաւատանք Ամենակարող Աստուծոյ, ապա այս աշխարհին մէջ չկայ ոչինչ, որմէ պէտք է վախնանք»: Որովհետեւ Աստուած է մեր ապաւէնը, մեր զօրութիւնը եւ մեր փրկութիւնը, Որուն փառք յաւիտեան. Ամէն:

ՄԵԾԵՐԸ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՄԱՍԻՆ

Մարդկային ճիգերով տիեզերական թռիչք իրականացնելը ցնցող յաջողութիւն մըն է: Սակայն Տիեզերքը մարդուն առջեւ իր դռներուն շատ չնչին, նեղլիկ մէկ մասը միայն կը բանայ: Տիեզերքի մեծ գաղտնիքներուն դիտահայումը, նոյնիսկ այդ նեղլիկ ճեղքին միջով, անկասկած կը հաստատէ Արարչին նկատմամբ մեր հաւատքը: Որպէս գիտնական՝ ինծի համար դժուար է հասկնալ ոչ միայն Բարձրագոյն Բանականութիւնը մերժողը, այլեւ գիտութեան զարգացումը մերժող հաւատացեալը:

ՎԵՐՆԵՐ ՖՈՆ ԲՐԱՌԻՆ

Տարածուած է այն կարծիքը, թէ իբր տիեզերական թռիչքներու այս դարաշրջանին մէջ մենք այնքան շատ բան գիտենք բնութեան մասին, որ այլեւս անհրաժեշտ չէ Աստուծոյ հաւատալ: Այս կարծիքը կատարապէս սխալ է: Միայն նորոգ դարձն առ Աստուած կրնայ փրկել մեզ վերահաս աղէտէն:

ՎԵՐՆԵՐ ՖՈՆ ԲՐԱՌԻՆ

Քրիստոս պատուիրաններով եւ սեփական օրինակով ցոյց տուաւ, թէ Աստուած մեր Հայրն է, իսկ մենք՝ Անոր զաւակները: Ան մատնանշեց այնպիսի հասարակութիւն մը, ուր կը թագաւորէ Սէրը: Ուստի, կեանքի կառավարման մեր փնտռութիւններուն մէջ, պէտք է մտածենք, թէ ինչպիսի մարդիկ կ'ուզէինք տեսնել մեր զաւակները եւ ինչ վարք կը սպասենք անոնցմէ: Մենք կը սիրենք զանոնք տեսնել ջանադիր, անկեղծ, ուրախ եւ բարեացակամ: Մեզի հաճելի է, երբ անոնք կ'ուրախանան: Երբեմն ալ դառնութիւն ու ցաւ կ'ապրինք, բայց հոգ չէ. եկէ՛ք երջանիկ ըլլանք այնքան, որքան կարելի է: Եւ քանի դեռ բարեկեցութեան եւ յաջողութեան մէջ ենք, եկէ՛ք օգնութեան ձեռք երկարենք անոնց, որոնք զրկուած են ատկէ: Որքան աւելի մեծ է երջանկութեան ձգտումը, այնքան աւելի կը կարողանանք զայն փոխանցել ուրիշներուն: Չէ՞ որ մենք կը հաւատանք, թէ այս կեանքը սոսկ նախապատրաստութիւն մըն է դէպի յաւիտենութիւն եւ ոչ թէ վերջնական փորձութիւն մը:

ՈՒԻԼԻԸՄ ՀՆԵՐԻ ՊՐԵԳԳ